

"אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש; שבתי בבית ה' כל ימי חיי; לחזות בנעם ה', ולבקר בהיכלו." (תהלים כז, ד)

שבת קודש, תשע"ב
פרשת ויקרא
פסוק
עלון מס. 116

הגיליון יוצא לאור בסיוע
ידידנו הדגול
ר' אילן כהן צדק שיח'
להצלחתו בכל העניינים

בית ה'

נקודה למחשבה - מאירה בפתחה לפרשה

"היום, תפרוץ מלחמה!"

40 שעות לפני מלחמת יום כיפור קיבל קצין אגף "צומת" של המוסד את מילת הקוד הדרמטית - "צנון". המשמעות: צפויה התקפה משולבת על ישראל. מוסר הידיעה היה "חותאל", רב מרגלים שפעל בקרב הצמרת המצרית. האבסורד: בדיונים מקדימים קיבלה ההתרעה הממוקדת - מימד צנון הגובל במקריות....

העליון. בראש הכוח עמד צבי מלחין הוותיק. 13 שנים לפני כן הוא לכד במו ידיו בארגנטינה את אובר-שטורמבאנפיהרר (סגן אלוף באס. אס) אדולף אייכמן, ראש מדור לענייני יהודים במשטרה החשאית הנאצית ה"גסטאפו", והאדריכל המרכזי בתוכנית השטנית ההיטלראית "הפיתרון הסופי".

בקומה השישית של הבניין - השכיר המוסד דירת מבטחים. היא הייתה מאוישת, מאובטחת ומצוידת במכשירי הקלטה משוכללים. זמיר חיכה שם במשך כל היום, ממתין ל"חותאל" אשר בושש מלבוא. בינתיים, ירד ערב יום הכיפורים על עם ישראל. באחד המוצבים הקדמיים ברמת הגולן - התכונן לשנת הלילה חייל בשם יהושע. עיניו סרקו את החשיכה הכבידה, ואך בקושי רב הוא הצליח לראות את צלליות המוצב הסורי הניבט ממול. לפני כשעתיים שלושה טנקים נכנסו בשעריו. 'סתם הסורים עושים רוח', חשב יהושע לעצמו בטרם נסגרו אשמורות עיניו. גם בתעלת סואץ השקיף מן הבונקר מילואימניק בשם אבי מירושלים על איסמעיליה. כבר כמה לילות שהוא מבחין בתנועה ערה של כוחות בצד המצרי, הדבר לא נתן לו מנוח. בניגוד ליהושע השינה הייתה ממנו והלאה. העובדה שרשתות הקשר הצה"ליות היו שקטים מן הרגיל - רק העצימה את התחושה הרעה המכרסמת בקרב.

רק בשעת לילה מאוחרת נחת "חותאל" בלונדון. שעתיים ארכה הפגישה הדרמטית "חותאל" (במסמכים אחרים כונה "המלאך", "רשאש". מאוחר יותר נזכר בתקשורת הישראלית בתואר, "בל"), היה החפרפרת הישראלית הבכירה ביותר, אשרף מרואן חתנו של נשיא מצרים הקודם, נאצר ויועץ הנשיא הנוכחי, סאדאת. הוא הניח את הדברים בצורה הברורה ביותר פניהן של מצרים וסוריה מועדות להתקפה שתממש בקרוב. זמיר, ניסח מברק בהול לארץ. אבל אנשי המוסד לא איתרו את צופן השגרירות. הוא ניסה להתקשר אל ביתו של ראש לשכתו, אך לשווא. "אני חושבת שהיום זה חג חשוב בישראל", הסבירה לו בייאווה המרכזנית. "תנסי שוב", דרש ממנה זמיר, ואכן צלצולי הטלפון העירו את ראש הלשכה הרדום.

מכונית פרטית עצרה בפאתי בית דירות בשכונת היוקרה "מייפיר" הממוקם ברובע הסיטי של וסטמינסטר של בירת הממלכה המאוחדת, "לונדון". דקה אחר כך חנתה מכונית נוספת בחזית הבניין. במקביל, כמה עוברי אורח תמימים למראה חמקו בתוך חדר המדרגות, נבלעים באפלולית ששררה בו. דמויות אלמוניות התפרשו סביב הבניין, מתמזגות להפליא עם הסביבה העירונית.

"הוא מגיע!" לחש אחד מהם במכשיר הקשר. תחושת הדריכות הגיע לשיא. מונית לונדונית שחורה חנתה כעת בצד הבניין. מתוכה יצא אדם אפורי שלא הסב את תשומת לב העוברים ושבים. כעשר זוגות עיניים צפו בו תוך כדי הפניית מבטים לצדדים. מי היה האיש ומי הן הדמויות שליוו אותו במבטיהן?

בליל אמש, בסביבות השעה אחת לפנות בוקר, התעורר "דובי", בכיר באגף "צומת" (המפעיל את קציני איסוף המידע ואת רשת סוכני המוסד ברחבי העולם) בגלל צלצול טורדני של הטלפון. על הקו היה הסוכן הבכיר שהפעילה ישראל אי פעם, מי שנודע בשם הקוד "חותאל". "הלו?" נשמע קולו המנומנם מבעד לאפרכסת. בתגובה אמר המרגל מילה בודדת בלבד, "צנון!" וניתק מיד. האדרנלין הציף את דובי במהירות. אצבעותיו תופכו בזו אחר זו על הלחצנים. במרחק אלפי קילומטרים משם, בבניין הדר דפנה שבשדרות שאול המלך שבתל אביב, שם שכן בזמנו מטה "המוסד" התקבלה הידיעה המרעישה. "אני נוסע ללונדון!" אמר ה'ראש', צבי זמיר.

משמעותה של מילת הצופן הייתה בשורת איוב: "צפויה התקפה מתקרבת על מדינת ישראל".

עם זאת, המוסד לא לקח סיכונים! תיאורטית, השרד המוצפן ששלח המקור היה עלול להיות חלק ממיזמה ללכוד את ראש ארגון הביון הישראלי, או לפגוע בו. לשם כך, בתאריך 5 באוקטובר 1973 התפרסו סביב הבניין בלונדון ובתוכו כעשרה סוכנים חמושים מיחידת המבצעים "קיסריה" (או, "מצדה") כדי לאבטח את מפקדם

היו מעניקים למקורות המידע התייחסות רלוונטית המבוססת על תשתית נסיבתית, במקום מקרית...

"ויקרא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֶהָל מוֹעֵד..." פתיחת הספר השלישי מזמין את הקורא למסע הרפתקני המפצח את סוד הצלחתו של משה, המנהיג האידיאלי. האות אל"ף של "ויקרא" נכתבת בצורה מוקטנת יחסית מן הטקסט הקלאסי. המוטיב כאן מבהיר את ייחודיות גישת משה שראה בכל העניין פן אקסקלוסיבי עמוק המדגיש את חיבתו לפני המקום, כזה המייקר את הקריאה כמפגש אינטימי מרגש עם האלוקים בתוך הפלטפורמה הרוחנית הפנטאסטית ביותר בעת הקדומה היא, "אוהל מועד." משה, קרא את מפת החיים באותיות הקטנות. הוא העניק לה פרשנות אוניקסיבית הכרוכה במנגנון של מניעים ורבדים נסתרים. הוא הבין כי מאחורי קריאה זו מסתתרת סיבה אמיתית - תמורה והערכה עבור מסירותו למען הקמת המשכן, כמו גם על הסגוריה חסרת התקדים שהמליץ על העם בשעתו, בעת מעשה העגל. מנגד, הזרם השטחי השולט בכיפה שייצג הגייס החמישי, הערב רב [מבחינה אידיאולוגית-לאומית על ידי עמלק, ראה רש"י על אתר] ראה בכך מאורע הגובל במקריות. בחסות הסינדרום המוכר של "מכבסת מילים" הושמטה האות אל"ף, העניין תואר במונחים שטחיים, הגובלים בבנאליות. המוטו שלהם גרס כי ההווה האנושית מתבססת על אוסף קולקטיבי של מקרים ערטיאיים ומשוללי כוונה. משכן, אין כאן "ויקרא", הזמנה אישית מיוחדת כתגמול מפצה על הקרבה ומנהיגות ערכית למופת, אלא "ויקר", מקריות סתמית חסרת עומק ותכלית. שתי אסכולות אלו, הסיבתיות מול המקריות, הכוונה מול ההפרדה, החיבור מול הפירוד, האהבה ההרמונית מול השנאה הסלקטיבית, הלב הרגיש הכמה לאיחוד מול השכל הקר החותך, עיצבו את דפי ההיסטוריה של עם ישראל לכאן או לכאן, עם כל המשתמע והנגזר מכך.

"כל האנשים המצליחים האמינו בדבר אחד - סיבתיות. הם האמינו כי לא הגורל קובע את העניינים, אלא שלכל דבר יש גורם; שאין חוליה חלשה או סדוקה בשרשרת המקשרת בין ראשון ואחרון הדברים. אמונה בסיבתיות, או קשר הדוק בין כל דבר פעוט לעיקרון הקיום, ומתוך כך אמונה בפיצוי, כלומר ששום דבר אינו מושג בלא תמורה - מאפיינת את כל הראשים הטובים, ועליה לחלוש על כל מאמץ הנעשה על ידי ראש חרוץ. האנשים האמיצים ביותר, הם המאמינים הנחושים ביותר במתח שבין הגורמים."

ראלף וולדו אמרסון (1803-1882) פילוסוף, סופר ומשורר מפורסם. מחשובי הוגי הדעות של ארצות הברית וממהפיעים שבהם

כאמור, תובנה זו קיבלה במה קדומה בפתיח פרשתנו, "ויקרא".

מסרון

"המקריות - מפסידנות, הסיבתיות - אידיאליות"

לתגובות: bethashem@gmail.com

בברכת "שבת שלום ומבורך" לכל הקוראים היקרים מאת העורך וכותב המאמרים - יונתן דדון

העלון מוקדש להצלחה בתורה ויראת שמים ולכל העניינים ברוחניות ובגשמיות של הילדים היקרים והנעימים חיים וויטאל וניתאי בני אילנית

זה התבקש לשים את רגליו בתוך גיגית מים ולרשום את הדברים הבאים: "החברה עומדת לחתום על החוזה הערב."

השעה הייתה 4 לפנות בוקר בקירוב - כשהטלפון בבית ראש הממשלה שבירושלים, צלצל. עוד לא היה יום וגם לא, לילה כאשר גולדה מאיר התעוררה משנתה. היא לא חזרה לישון, וערכה סבב שיחות. באותה השעה, הואר אחד הבתים בשכונת צהלה התל אביבית. הידיעה המסעירה הגיעה גם לאוזני שר הביטחון משה דיין. תוכנה, כמו הקודמות לה הסתכם במשפט מצמרר וחד משמעי: "היום, תפרוץ מלחמה."

אסף, טייס "פאנטום" הספיק לחטוף שעות שינה ספורות כאשר הטלפון צלצל. השעה הייתה 6 בבוקר, "רד לטייט!" פקדו עליו. הוא מיהר משיכון המשפחות לבסיס חיל האוויר הסמוך, "אחזור בערב", הביטיח לאשתו שתלתה בו עיניים שואלות...

בצל הדיווחים, נערכה ישיבה בשעה 8 אצל ראש הממשלה. עם זאת, הנהגת המדינה התקשתה לקבל החלטות. הרמטכ"ל, הסתמך על התרעתו של מרואן כשהבין כי המלחמה היא עניין של זמן. "קראתי המברק של האיש של צביקה (ראש המוסד). השדר אוטנטי. בשבילנו זו התראה קצרה מאוד", אמר. מנגד, ראש אמ"ן פקפק באמינות הדברים: "הכל מוכן, אך אין כורח!" על סאדאת אמר: "ייתכן שעד הרגע האחרון יירתעו!" במילים אחרות: "הכל פה זה עניין של מקריות." רוח התעתועים לא פסחה על ענף 6 (מצריים) של חטיבת המחקר באמ"ן. יום לפני פרוץ הקרבות יצא מברק הזוי מטעמה: "למרות שעצם תפיסת מערך החרום בחזית התעלה - טומן בחובו לכאורה סימנים המעידים ליוזמה התקפית, הרי לפי מייטב הערכתנו לא חל שינוי בהערכת המצרים את יחסי הכוחות בינם ובין צה"ל. אי לכך, הסבירות שהמצרים מתכוונים לחדש את הלחימה היא נמוכה." המסר: אין סיבה אמינה למתקפה. גם יחידת האיסוף המרכזית 8200 (אז, 515) קלטה מסביב לשעון מידע מחשיד אך הוא עוכב עוד בדרגים הזוטרים. והמחדל המרכזי! קשת רחבה של מכשירי ציטות משוכללים שהוטמנו במוקדים רגישים ברחבי מצרים על ידי הזרוע המבצעית של אמ"ן, יחידת העילית, סיירת מטכ"ל שלוחמיה גם תפעלו את מתקני הביון תחזוקתית. חרף כל נורות האזהרה המהבהבים, "האמצעים המיוחדים" לא הופעלו. כך פוליסת הביטוח הלאומית דממה בזמן אמת בלב חצרו האחרות של האויב.

סמוך לשעה 2:00 פתחו צבאות מצרים וסוריה בהתקפה מוחצנית על ישראל. המהלך המתואם כלל בראשיתו מהלומה אווירית רבת עוצמה בת כ-750 גיחות. מלחמת יום הכיפורים תפסה את ישראל בהפתעה כמעט מוחלטת. היא נכנסה לקונצנזוס הלאומי כאירוע טראגי שהיה ניתן למנוע אותו מבעוד מועד - אם